

Stały rozwój „CZYTELNIKA”

W Warszawie odbywa się zjazd delegatów wojewódzkich i powiatowych Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik”. Celem sprawozdawczego zjazdu jest podsumowanie dotychczasowej działalności zarówno po stronie sukcesów jak i niedociągnięć, oraz ustalenie wytycznych na przyszłość. Z okazji zjazdu należy poinformować naszych czytelników, że Spółdzielnia powstała bez żadnej materialnej pomocy ze strony Rządu, jak również bez subsydiów partyjnych, co daje zupełną niezależność i możliwość całkowitego służenia społeczeństwu.

„Czytelnik” jest realizacją wielkiej idei. Jest on spółdzielnią a przez to własnością tegoż społeczeństwa, jest pomysły jako organizacja obejmująca jak najszersze rzesze. Obliczona na miliony udziałowców-współwłaścicieli.

Do 1939 roku wydawano w Polsce książki, mając na uwadze nie ich istotną wartość artystyczną, społeczną czy dydaktyczną, lecz przede wszystkim z punktu widzenia opłacalności wydawnictwa przy krzykliwej, nieraz i jarmarcznej reklamie. Wydawnictwo traktowano tak samo jak każdą inną formę inwestowania kapitału.

Wydawców zasłużonych dla kultury polskiej można było policzyć na palcach. Pracowano bez żadnego planu wydawniczego. Biano nad upadkiem czytelnictwa w Polsce, ale zapomniano o tym, że zła książka łepi za zamilowanie do czytania, że grafomania obniża kulturę i smak estetyczny, nie mówiąc już o nieudolnych tłumaczach.

Nie wolno nam było stracić odpowiedniego momentu. Po założeniu kagańca na polskie piśmiennictwo przez okupanta — nastąpił szereg przemian i przeobrażeń w zbiorowej umysłowości i zamyśleniach. Spontanicznie powstał głód książki! Dobrej książki! Tę sytuację właśnie dla dobra narodu wykorzystano, koordynując zagadnienia wydawnicze, budując planową gospodarkę w tej dziedzinie, po uprzednim ustaleniu hierarchii potrzeb kulturalnych. Głód czytelniczy chciano nasycić szczerym polskim chlebem literackim, a nie jego wojenną namiastką wewnątrz wypełnioną mieszaniną niewiedomego pochodzenia.

Spółczestwo nasze żąda książki dobrej, pożytecznej i mądrej, kształcącej i pięknej...

Idea przewodnią Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik” jest zorganizowanie czytających, poznanie ich potrzeb, a przez przynależność do Spółdzielni danie im możliwości wpływania na odpowiedni rozwój i kształtowanie się tej instytucji.

Wydawnictwo nie może żyć własnym życiem, musi się ono włączyć w życie społeczne, musi jak delikatny instrument reagować na fluktuacje i potrzeby konsumentów. Kapitał włożony przez udziałowców musi się oprotocować, to rzecz jasna, lecz nadwyżki nie będą przeznaczane na dywidendę dla udziałowców. Przeciwnie, skierowane zostaną na dalszą przebudowę tej ze wszelkim miar pożytecznej instytucji, na rozwój czytelnictwa, na najszerszą pojętą oświatę, której jeszcze długie lata w Polsce po dewastacjach wojennych nie będzie za wiele.

Wszelkie formy samokształcenia i samouczenia „Czytelnik” popierać będzie, odpowiednio pomagać i kierować. Jak więc z tego widać „Czytelnik” jest zupełnie oryginalnie pomyslaną i jedyną tego typu organizacją nie tylko w Polsce, ale na świecie.

Działalność „Czytelnika” nie ogranicza się tylko do pracy wydawniczej w zakresie dzieł literatury pięknej i naukowej, działalność ta obejmuje cały szereg działań jak następuje:

- Prasowy,
- Wydawnictw książkowych,
- Kolportaż,
- Księgarsstwo,
- Ogłoszenia,
- Zagraniczny,
- Budowlany i
- Oświatowo-kulturalny.

Do wykonania tych wszystkich zadań „Czytelnik” rozporządza personelem technicznym, gospodarczym i redakcyjnym. Organizacyjnie jest podzielony na Delegatury, znajdujące się w miastach wojewódzkich i w powiatach posiada swych pełnomocników.

Do marca br. „Czytelnik” wydawał 27 dzienników i czasopism. Idąc naprzód wraz z rozwojem całokształtu życia w Polsce, „Czytelnik” już w ubiegłym roku rozpoczął druk czasopisma pod nazwą: „Wiater od Morza” w Gdyni, miesięcznika „Dla wszystkich

— Syrena”, miesięcznika „Przegląd ekonomiczny” oraz tygodników „Skarpa Warszawska” i „Rada Narodowa” w Warszawie. Niezależnie od tych wychodzą jeszcze po porozumieniu się ze Związkiem Samopomocy Chłopskiej miesięcznik pt. „Gospodarka Chłopska” oraz popularny własny dwutygodnik „Moda i Życie Praktyczne”.

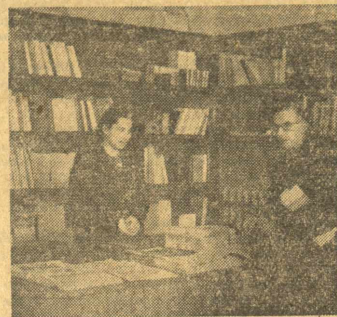
Koordinację obsługi dzienników prowincjonalnych „Czytelnika” materiałem informacyjnym przygotowanym we własnym zakresie, czyni się za pośrednictwem własnej agencji prasowo-informacyjnej zwanej w skrócie „API”. „Czytelnik” wydaje obecnie 31 gazet, czasopism i tygodników, z których największy nakład zdobył „Przekrój” a pod względem literackim i graficznym znajduje się na bardzo wysokim poziomie miesięcznik pt. „Problemy”.

Jeżeli chodzi o nakłady książek, to dotychczas wydano około 200 dzieł, a wydania ich wahają się w ramach od 3—250 tys. Przebieg nakład rzeczy nowych wynosi po 10 tysięcy egzemplarzy. Niedawno wydano szereg dzieł Arkadego Fiedlera, wielkopolskiego pisarza. „Czytelnik” wypuścił również sto kilkudziesięciu biblioteczek, zawierających po 50 tomów. Ponadto posiada 100 kompletów czytelników stałych i ruchomych, zawierających około 20 tys. tomów, łącznej wartości

Kiosk „Czytelnika” na dworcu

przeszło 2 miliony zł. Ciekawą jest również działalność kolportażowa, którą zorganizowano przez urzędy i agendy, kioski pocztowe,

Księgarnia „Czytelnika”

sklepy własne, sklepy obce, kioski wiejskie własne i obce, sprzedawców miejskich i wiejskich. Wielką wagę przykłada się do podniesienia również ilości prenumeratorów poszczególnych gazet.

Działalność księgarska rozwija się coraz bardziej, wprowadzono do niej działy: antykarski, out i przyborów piśmiennych.

Dział ogłoszeniowy na skutek popularności wydawnictw „Czytelnika” rozbudowuje się coraz więcej i niejednokrotnie ogłoszenia muszą czekać swojej kolejności.

Działalność wydziału zagranicznego wyraża się w nawiązaniu łączności z rynkami wydawniczymi i księgarskimi Londynu, Paryża, Nowego Jorku, Berlina, Moskwy a ostatnio ze Szwecji.

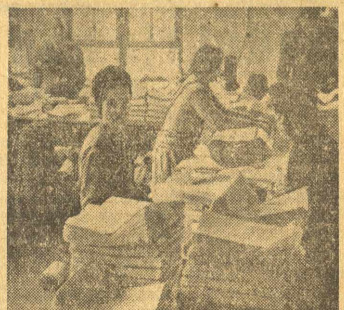
Wydział produkcyjno-techniczny i budowlany może się poszczycić budową 7-miu nowych drukarni. W dziale odbudowy „Czytelnik” również może się wykazać sukcesami, wznosił bowiem w Warszawie wiele domów, a ponadto odbudował z gruzów Drukarnię nr 2 w Domu Prasy, przy remoncie którego pracuje około 400 robotników. Drukarnia ta jest jedną z największych na obszarze stolicy.

Wreszcie na wiosnę Spółdzielnia nasza przystąpi do budowy Domu Słowa Polskiego w Warszawie.

Do realizowania tych prac niezbędny był dobór odpowiedniego personelu zarówno pod względem fachowym jak i ideowym, którego ilość wynosi około 3 tys. osób. Troska o personel wyraża się w organizacji zaopatrzenia i czasów urlopowych. „Czytelnik” w znanych miejscowościach klimatycznych posiada szereg domów wypoczynkowych, z których pracownicy w sposób przystępny mogą korzystać.

Cała działalność Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik” jest oparta na idei służenia sprawie krzewienia szerokiej oświaty i stawia sobie za cel główny, podniesienie poziomu cywilizacyjnego i kulturalnego mas narodu polskiego, a przez to do podniesienia instynktu współuczestnictwa i pogłębienia poczucia wspólnoty i przynależności narodowej. W idei „Czytelnika” leży podniesienie poziomu etycznego społeczeństwa i regeneracji elementarnych zasad moralnych, które tworzą jednolity, odporny a świadomy swych celów i zadań naród, idący ku lepszej przyszłości. Zadania wielkie, ale entuzjazm, poświęcenie i energia działaczy Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik” pozwala nam wierzyć, że spółdzielcy osiągną je.

Adam Kiciński.

Kolportaż gazet Sp. Wyd. „Czytelnik”

„CZYTELNIK” w Wielkopolsce

W dniu 15 grudnia br. odbędzie się w Warszawie I Walne Zgromadzenie Delegatów Kół „Czytelnika” z całej Polski. Równocześnie odbędzie się Ogólnopolski Zjazd Pełnomocników Powiatowych „Czytelnika”. Na marginesie powyższych zjazdów chcemy zapoznać naszych Czytelników z dotychczasową działalnością Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik” na terenie Wielkopolski.

Krótko po wyzwoleniu Poznania pp. mgr Jan Brzeski, dyrektor Mikołaj Zabieło i Tadeusz Sójka przystąpili do organizacji Kół „Czytelnika” w Poznaniu i w poszczególnych miastach Wielkopolski. W tej chwili Spółdzielnia „Czytelnik” ma w Wielkopolsce 2554 członków. Członkowie ci zrzeszeni są w 70 ukonstytuowanych Kółach.

Zarządy poszczególnych Kół prowadzą ożywioną działalność na odcinku kulturalno-oświatowym oraz współpracują z wszystkimi organizacjami o podobnych założeniach. W Poznaniu duża popularnością cieszą się wykłady środowca „Czytelnik” zjednał sobie najwybitniejszych prelegentów. Również dużym powodzeniem cieszy się akcja odczytowa na prowincji. Regularnie ustalone w terminach odczyty odbywają się w Czarnkowie, Ostrowie, Chodzieży, a w Krotoszynie tamt. Koło urzęda „zwierki literackiej”.

We wrześniu br. Wydział Oświatowy poznańskiej Delegatury „Czytelnika” zorganizował kursy języków angielskiego, francuskiego i rosyjskiego. Podczas ostatniej wizyty stwierdziliśmy duże postępy słuchaczy. Podobne kursy zorganizowały Kół w Gostyniu, Kole, Czarnkowie. W Gostyniu zorganizowano również kurs kosmetyki. Ostatnio zorganizowano kurs doskonalenia zawodowego dla urzędników. Kurs ten spotkał się z dużym uznaniem wśród zainteresowanych rzemieślników poznańskich. Poszczególne Kół mają swoje własne świetlice, czytelnice gazet, biblioteki oraz korzystają z ruchomych biblioteczek „Czytelnika”.

Biblioteka Koła grodzkiego w Poznaniu licząca kilka tysięcy tomów mieści się przy ul. Wyspiańskiego 10. Wypada również wspomnieć, że z inicjatywy Inspektoratu Oświatowego „Czytelnika” w poszczególnych Kółach odbywają się „godziny czytania książki”. Nad każdą odczytaną książką odbywa się dyskusja. Książki na ten cel dostarcza Delegatura bezpłatnie zarządom Kół.

Poznański „Czytelnik” urządził również w Poznaniu kilka koncertów oraz popołudniówek dla dzieci. Imprezy te spotykały się z serdecznym przyjęciem obcych. Na podkreślenie zasługuje również działalność Sekcji Turystycznej przy Kole grodzkim w Poznaniu. Każda wycieczka cieszyła się dużą frekwencją, a szereg listów od uczestników mówi o doskonałej organizacji tego rodzaju imprez.

W Poznaniu „Czytelnik” nie dysponuje odpowiednią salą i dlatego na ogólne zyczenie Członków i Sympatyków od stycznia 47 r. „Czytelnik” organizuje obok dotychczasowych wykładów śro-

dowych drugą serię odczytów, by zadowolić stałych słuchaczy.

Na odcinku oświatowym inspektorat kulturalno-oświatowy chętnie współpracuje z innymi organizacjami. Nic więc dziwnego, że działalność oświatowa „Czytelnika” na każdym kroku spotyka się z gorącym przyjęciem i pełnym uznaniem.

Zapisy na członków Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik” przyjmuje się codziennie w Poznaniu w biurze Delegatury przy ul. Wyspiańskiego 10. Udział jednorazowy wynosi zł 100,— a wpisowe zł 10,—. Udział płatny może być również ratami. W miastach powiatowych zapisy na członków przyjmują poszczególni pełnomocnicy powiatowi.

Pod koniec wypadła nadmienić, że poznańska Delegatura wydaje nasze pismo codzienne „Głos

Wielkopolski”, mające Czytelników w całej Wielkopolsce i na Ziemiach Odzyskanych.

„Czytelnik” posiada własne księgarnie w Poznaniu, Szamotułach, Kościanie, Rawiczu i Ostrowie. Nasz wydział kolportażu posiada własną rozdzielnię gazet w Gnieźnie, gdzie również jest oddział redakcji i administracji „Głosu Wielkopolskiego”. Własne kioski dworcowe znajdują się na dworcach poznańskich dalej we Wrzesnie, Gnieźnie, Kościanie, Jarocinie, Kępnie, Krotoszynie, Lesznie, Krzyżu, Zbąszczy, Zbąszynku, Wągrowcu, Zielonej Górze i Rypinie lubuskim.

Poznańska Delegatura „Czytelnika” zatrudnia 195 osób nie licząc licznych współpracowników redakcyjnych „Głosu Wielkopolskiego”.

Władysław J. Ciesielski

Pomoc serdeczna

Tylko to, że zbliżają się pełne uroku święta Bożego Narodzenia, nas „ludźmi dobrej woli” ów serdecznie, najszybciej ton uczuć. Dziwna rzecz, lecz w tym okresie stajemy się ludźmi dobrymi. To wcale nie znaczy, że — ujmując to globalnie — jesteśmy złymi. Jednak znajdujemy w sobie wtedy, kiedy piśń o Betlejem rozpływana idzie przez świat, akcenty najczystszej humanitarysty, współczucia i zrozumienia. Te rozważania są wynikiem ścisłej asocjacji. Przed kilkoma dniami pisaliśmy o sprawach serdecznych, dziś piszemy o pomocy serdecznej.

Bo taki jest w nas nastrój, takie są w nas uczucia. Zbliżające się święta Bożego Narodzenia stwarzają specyficzny klimat. Wierzę, że nie myślimy wtedy tylko o sobie.

Tradycjonalizm polski wprowadził do naszego polskiego życia piękny zwyczaj zatrzymywania przy stole wigilijnym miejsca dla wdowca tego świętego wieczoru. Być może, że dawne czasy z wdowcem waga budową, jakim i bardem dźwi, w dobie „epoki bez koturnów” minęły bezpowrotnie.

Ale przecież wdowiec ów człowiek współczesny, walczący z licznymi trudnościami, wędrujący po rozlicznych ścieżkach naszego wojennego życia istnieją. Jest.

O nim nie zapominajmy. Nie zapominajmy o studencie, repatriancie i biednym. Być może, że w chwili, kiedy przez mroźne malowane szyby szukać będziemy pierwszej wigilijnej gwiazdy, gdzieś w mrokach wlotpłej i ciemnej nocy myślenie będzie o nas opuszczony i samotny człowiek. Być może, że próbować będzie ogrzewać się ciepłem naszego pokoju i sycić potrawami wigilijnego stołu.

Opuszczony w ten wieczór wigilijny student-re-

patriant nie może zakłócać nam ciszy tej „świętej nocy”.

Sądze, że ławy i płacziwy ton takiego czy innego artykułu na ten właśnie temat nie będzie zadośćuczynieniem ludzkich pragnień. Nie o miłośnicze wołamy, nie o litość czy akt łaski. Wołamy o zrozumienie. Wołamy o uczciwy ead.

Weźmy choćby pod uwagę Caritas Academica.

Ci ludzie zabrali się do uczciwej pracy i w okresie przedwigilkowym, dla przyjęcia sobie samym z pomocą, sprzedają choinki. Chcą sobie pomóc bez apelowania o ofiarność. Wiedzą, że każda polska rodzina, kupiec czy przedsiębiorca zdoła sobie na kupno choinki.

Ze potem skromny a uczciwy zysk z tej szlachetnej transakcji stanie się być może radośną chwilą dla nich, to tylko jest dowodem troski o człowieka. Dowodem jego prawa o udział w radości życia.

Każda choinka, taka jaką widzimy już dziś na tarasie kawiarni „Arkadia” czy w innych miejscach miasta, to serdeczny kęs wigilijnego oplatka.

I jeszcze jedno.

Przy stole wigilijnym w polskiej rodzinie zwyciężym dawnym zawsze znajduje się miejsce dla wdowca. Czyż nie jest więc naszym obowiązkiem zabiegać o gościa, który w ten nadchodzący wieczór wigilijny winien znaleźć się w ciepłej starożytności?

Pomoc serdeczna o to nasz obowiązek.

O tym nie zapominajmy.

Nie będzie biednych i osamotnionych w tę Świętą Noc.

Tad. H. Nowak

Z obrad W. R. N.

Sprawozdania i dyskusje wypełniły drugą część posiedzenia W. R. N.

Na popołudniowej sesji przedwczorajszego posiedzenia W. R. N. jako pierwszy zabrał głos przedstawiciel Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa mjr Kordecki, który odpowiedział na zarzut Klubu Radnych P. S. L. W krótkiej, a treściwej replce omówił major nowe metody postępowania U. B. P. odnośnie likwidacji band na terenie Wielkopolski oraz przedstawił Radzie do wyważenia U. B. P. odnośnie likwidacji band na terenie Wielkopolski oraz przedstawił Radzie do wyważenia U. B. P. odnośnie likwidacji band na terenie Wielkopolski...

uzupełnią się wydaniem mleka skondensowanego i czekolady. Sytuacja na rynku mlecznym może ulec jeszcze większemu pogorszeniu, skoro zabraknie mleka w puszkach, którego zapasy są na wyczerpaniu.

Po zamknięciu dyskusji przystąpił przewodniczący Piękniewski do głosowania nad złożonymi przez poszczególnych radnych wnioskami. Rada odrzuciła większością głosów wniosek P. S. L. domagający się ingerowania w Urzędzie Bezpieczeństwa w sprawie traktowania aresztowanych, przyjęła natomiast wniosek tego samego Klubu, domagający się interwencji Wojewody w sprawie zmuszania obywateli do wstępowania do partii politycznych, lub występowanie w innych party, uznanych za legalne.

Trzeci wniosek przedłożył Radzie poseł Grajek (PPS) zalecając w nim Wojewodzie, Urzędowi Bezpieczeństwa i Miłej Obywatelskiej sprawdzić faktów rzekomego niszczenia przez urzędników U. B. inwentarza i plodów rolnych w czasie rewizji u członków P. S. L. Wniosek ten poparły kluby PPR i SD.

Ponadto przegłosowano wnioski, dotyczące przydziału opalu dla świata pracy i nauczycieli, konieczności sprawozdania spisów wyborczych w dniach od 17—24 bm., oraz wniosek, wyrażający uznanie pod adresem personelu technicznego Polskiego Radia w Poznaniu.

W czasie popołudniowej sesji Rada jeszcze raz powróciła do sprawy Daniny Narodowej. Uzupełniając sprawozdanie wicewojewody Radzickiego — przewodniczący Wojew. Komitetu Obywatelskiego Daniny Narodowej odczytał obszernie sprawozdanie, według którego z terenu całego województwa poznańskiego wpłynęło do kas skarbowych 42 miliony złotych, 90 procent tej

sumy ułciły warstwy robotnicze oraz inicjatywa prywatna. Według niesprawdzonych jeszcze obliczeń Urzędów Skarbowych — Wielkopolska powinna złożyć ogółem na Daninę Narodową około 1.300.000 złotych.

Przewodniczący Komitetu nadmieniał ponadto, że wpłacanie Daniny Narodowej nie napotyka nigdzie na trudności. Dla usprawnienia jednak akcji odbędą się w niektórych okręgach naszego województwa specjalne zebrania propagandowe, na których zapozna się społeczeństwo z celem i ogólnymi planami rozprowadzenia zebranych sum.

Dalszy ciąg obrad W. R. N. wypełniły sprawozdania przewodniczących poszczególnych komisji za listopad br. Wobec ustąpienia przewodniczącego Komisji PUR, radnego Idziora, mianowanego Kuratora O. S. Biedowicza nowym przewodniczącym.

Na wniosek Wydziału Wojewódzkiego uchwała W. R. N. zaciągnięcia pożyczki w Komunalnym Banku Kredytowym w wysokości 250 tys. zł na wyposażeń szkół specjalnych przy Zakładzie dla Głuchoniemych w Poznaniu i Zakładu dla Ociemniałych w Owsińskach. Ponadto Rada przyjęła wniosek Wydziału Wojewódzkiego w sprawie przyznania dodatków infekcyjnych dla pracowników tych zakładów leczniczych, w których są działy zakasne, oraz wniosek o zawarcie umowy z Dyrekcją Lasów Państwowych w sprawie finansowania odbudowy gmachu administracyjnego w P. W. Z. S. przy alejach Marcinkowskiego 29.

Na zalecenie Ministerstwa Ziemi Odzyskanych utworzone ekspozyturę Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w Gorzowie. Wskutek tego musiła ulec zreorganizacji Wojewódzka Komisja Osiedleńcza. Reorganizacji tej dokonano na ostatnim posiedzeniu W. R. N.

W ostatnim punkcie obrad wybrano Nadwyżką Komisję Kontroli wpisów wnioskowych i przydziału gospodarstw przez Komisję Osiedleńczą Rolnego na Ziemi Lubuskiej. W skład tej Komisji weszło 15 osób spośród partii politycznych i Zw. Samopomocy Chłopskiej.

Na tym obrady zakończono. Następane posiedzenie odbędzie się w dniu 14 stycznia 1947 r. E. C.

Komunikat w sprawie nieuzasadnionego podwyższania cen

Wobec stwierdzonej tendencji podwyższania cen w związku z zbliżającymi się świętami i wzrostem popytu na wszelkiego rodzaju artykuły, będące przedmiotem obrotów handlowych, Urząd Wojewódzki stwierdza, że tendencje te nie mają uzasadnienia gospodarczego i sprzeczne są z pojęciem kształtowania się godziwej ceny. Podwyższanie cen ma charakter wybitnie spekulacyjny i ma na celu wykorzystanie koniunktury.

Wobec powyższego Urząd Wojewódzki ostrzega wszystkie placówki handlowe przed konsekwencjami samowolnego podwyższania cen i podaje wszystkim zainteresowanym do wiadomości, że przekraczanie cen, które obowiązywały w dniu 2 grudnia 1946 r. uważane będzie za naruszenie przepisów dekretu PKWN z 25. 10. 1944 r. (Dz. U. R. P. nr 9, poz. 49) o zwalczaniu spekulacji i lichwy wojennej, zmienionego dekretem z dnia 20. 11. 1944 r. (Dz. U. R. P. nr 12, poz. 57) i karane będzie grzywną od 500 000 zł względnie aresztem do 6 miesięcy.

Ceny na poszczególne artykuły w między czasie podwyższone, winny być sprawozdane do wysokości z dnia 2 grudnia 1946 r. Organa kontrolne otrzymują równocześnie zlecenie, ażeby łącznie z czynnikami społecznymi przeprowadziły kontrole terenowe, czy zarządzenie powyższe jest respektowane przez zainteresowane placówki handlowe. W wypadkach szczególnie złośliwego postępowania, stwierdzonego nadużycia w tym kierunku będą kierowane do Delegatury Komisji Specjalnej do walki z nadużyciami i szkodnictwem gospodarczym. Wszystkich czyniących w okresie przedświątecznym zakupy wyzwa się do zgłaszania zauważonych wypadków podbijania cen do terenowo właściwego referatu (wydziału) aprowizacji i handlu starostwa powiatowego względnie zarządu miejskiego lub też bezpośrednio do Oddziału Departamentu Kontroli Ministerstwa Aproprowiacji i Handlu w Poznaniu, pl. Kolegiacki 17. Czynnicy zakupy winni to traktować jako szczególnie ważny obowiązek obywatelski, spełniany w interesie szerokiej masy świata pracy.

Za Wojewodę mgr M. Nowicki Naczelnik Wydziału

Produkcja nawozów sztucznych w planie trzyletnim

W żadnej chyba dziedzinie życia gospodarczego fakt przyłączenia do Polski Ziemi Zachodnich nie odgrywa tak decydującej roli jak w dziedzinie zastosowania nawozów sztucznych. W przeciwnieństwie do ziem wschodnich o niskiej kulturze nawozowej otrzymaliśmy nowe ziemie o bardzo intensywnej gospodarce rolnej, wymagającej dużych ilości nawozów.

100.000 ton fosforowych, azotowych i potasowych wystarczy w obecnym okresie; liczone są przy tym z nieprzewidywaniami osadników ze wschodu do metod intensywnej uprawy ziemi. Już jednak wyniki jesiennej kampanii nawozowej dowiodły, że ilości te będą stanowczo za małe i że należy je podwoić.

Znaczący, że nasi repatrianci potrafili ocenić znaczenie intensywnej gospodarki rolnej; bynajmniej nie są tak „zacofani” jakby to niektórzy mogli uważać. Już w 1946 r. wyprodukowano 390 000 t nawozów azotowych i fosforowych (nie licząc potasowych), a na rok 1947 przewiduje się 450 000 t. Rolnicy w całym kraju, a szczególnie na Ziemiach Zachodnich potrzebują niewątpliwie, jak tego dowodzi doświadczenie — wykorzystanie te ilości w celu podniesienia wydajności gleby. Na lata 1948 i 1949 przewidziano około 810 000 t nawozów. Pewną część tej ilości będziemy musieli zapewne importować, ale olbrzymia większość wyprodukuje w kraju.

Planach rolnika zdecydowanie nie ślepy los i przypadek, ale nawozy sztuczne które są podstawą współczesnej gospodarki rolnej. (Szym)

ESTRADA

III Koncert symfoniczny

Dyrygent: Dr Zygmunt Latoszewski — Solistka: Irena Dubiska (skrzypce)

Sztuka jest długa a życie krótkie, jak mawiał sam szlachetny Hipokrat. Nie trzeba wchodzić zbyt głęboko i dociekać w przeszłość i sięgać po przesłoniętą mgłą stuleci dobra kultury, aby się przekonać o odwiecznej słuszności tej prostej maksymy. Wystarczy zestawiać obok siebie nawiązka Beethovena i Debussy'ego spośród kompozytorów słyszanych ostatniego wieczora. Między „Coriolanem” a „Południem Fauna” będącym w swoim czasie manifestem impresjonizmu muzycznego wchodziło się i wymarło jedno ludzkie pokolenie (jeśli przyjąć, że ludzie raczej niechętnie mieszkają na tym najlepszym ze światów dłużym, niż lat 70). Oba te style muzyczne, klasycznym „Coriolanem” i impresjonizmem, tak od siebie różnie, przeżyły się dawno jako tworzywa mogące być przydatne dla pióra nowożytnego. A jednak nie stępiła nasza wrażliwość na wartość piękna, a prawdy artystyczne mówiące do nas z tych dźwięków nie tracą jakości

nic z ewej dogmatycznej siły. W istocie tajemnica geniuszu ludzkiego to straszliwie pogmatwana ezarada. Połknął się o nią już niejedyn sławny uczonec, a może wreszcie urodzi się taki co ją odkryje i wyjawia! Latwiej będzie, jak się zdaje, wpiąć doznakać się ślepięgów międzyplanetarnych z napędem energii atomowej.

Właściwie o „Coriolanie” pisać nie chciałem. Była to bowiem pięta Achillesowa wzdorowo i doskonale poza tym przygotowanego programu. Wątpliwości co do tempa, jakie można by wysunąć odnośnie do tego utworu nie mogą wszakże osłabić bardzo dodatniego wrażenia odcisku koncertu. Poemat Debussy'ego miał swój własny miękki, pastelowy kolor, solowe wpadki poszczególnych instrumentów czyste i pewne, frazowanie zaś dyrygenta wypływało całkowicie z ducha impresjonizmu muzyki francuskiej, wymagającego dużo subtelności w oddaniu wyrażonych brzmień i odcieni. Trzeba przyznać, że

Pierwszy podwieczorek muzyczno-literacki w YMCE

Polska YMCA w Poznaniu posiada wreszcie lokale. Odremontowała je własnym sumptem w gmachu przy ul. Mickiewicza 30. Jasne i wesole sale nowego ogniska, urządzone gustownie, wyposażone są nie tylko w estetyczne meble, ale nawet nie brak w nich wspaniałego fortepianu „Bechsteina”, dwa radioodbiorniki, pięknych obrazów, firan i zieleni. W ogólniku oprócz sekretariatu i trzech sal wykładowych, mieści się również obszerna kawiarnia klubowa dla członków i uczestników Ymki, pokój klubowy, kuchnia i garderoba. W autentycznie urzędowe lokale dla działu chłopów. W ymkowej kawiarni usęgują gościami wyłącznie studentami.

W ub. niedzielę odbyło się otwarcie nowego ogniska, połączone z inauguracją podwieczorków muzyczno-literackich klubowej kawiarni. Tym razem zebrani goście nie wysłuchiwać nudnych przemówień okolicznościowych, nie uczestniczyli w symbolicznym przecinanu wstęgi. Zamiast tych formalności p. Stanisław Strugarek począł z mięciac „bawić zebranych dowcipną konferansjerką łączącą poszczególne punkty bogatego programu artystycznego.

Wykonawcami byli przeważnie ludzie młodzi, nieznanymi jeszcze szerszej publiczności. Ymka postawiła sobie bowiem za cel wyjawianie talentów i prezentowanie społeczeństwu uzdolnionych adeptów sztuki. Dobór sił artystycznych przeprowadzony został umiejętnie i dlatego pierwszy podwieczorek muzyczno-literacki w Ymce stał na stosunkowo wysokim poziomie. Rzecz zrozumiała, że inauguracyjna impreza nie osiągnęła tych wyzycz, które charakteryzują znane kluby literackie — być jednak może, że w przyszłości zespół dobrze do swego grona dalsze talenty i stworzy jeszcze jeden klub o wartościach niewątpliwych, wnoszących do kulturalnego życia naszego miasta ożywcze prądy młodej twórczości.

Spośród wykonawców zasłużyli na wyróżnienie pp.: Kaczkowska, Woltyńska, Pacyńska i p. Wig. Dobre recytacje p. Kaczkowskiej a zwłaszcza czasy wierszy „Lawina” oraz Tuwima „Lokomotywa” ciekawie słusznie zdobyły ogólny poklask. P. Woltyńska i Pacyńska zaprezentowały się jako obiecujące śpiewaczki. P. Wig zdobył sobie uznanie dla swych kompozycji muzycznych. Nieco słabiej wypadły fraszki recytowane przez p.

Petryckieg* a szkoda, gdyż były oryginalne i dowcipne.

Wysoką klasę śpiewu zaprezentował znowy już dobrze Poznańowi p. Janowski. Metaliczny głos tego dobrego tenora nie miedzi się w skromnej przestrzeni ymkowej kawiarni. Niezrównany był p. Strugarek, który za swa dowcipy i gwarowe opowiadania nagrodzony został niemiłymi oklaskami.

Miły podwieczorek dla uczestników wiele chwili przyjemnych i dlatego należy przypuszczać, że również w dniu dzisiejszym o godz. 19-tej — lokale Ymki znowu będą pełne, gdyż podwieczorek będzie powtórzony. (p)

Janina Marińska i Aleksander Dzwonkowski, znana para artystów Państwowego Teatru Polskiego w Poznaniu, po wielkich sukcesach, które zdobywała w objęzdie wojew. poznańskiego, ziemi pomorskiej i na terenach Ziemi Odzyskanych wystąpi w niedzielę, 15 bm. w Zielonej Górze, w świetnej sztuce Nicodemiego „Świt, dzień i noc”. Reżyseria dyr. Karola Borowskiego.

SPORT

„Warta” — RKS „San”

W niedzielę, 15 bm., o godz. 12-tej na boisku „Warty” odbędzie się towarzyski mecz piłki nożnej pomiędzy „Wartą” a „Sanem”.

BBTS Bielsko — RKS „San”

W niedzielę, dnia 15 bm., o godz. 16-tej na pływalni krytej przy ul. Wronieckiej odbędzie się w ramach jubileusza 15-lecia R. K. S. „San” zawody pływaków pomiędzy powyższymi mistrzami okręgu śląskiego i poznańskiego. W programie biegi indywidualne 100, 200 i 400 metrów, 1000 metrów, sztafety, skoki z trampoliny, piłka wodna. W drużynie jubilatów wystąpi po raz pierwszy znana zawodniczka Sonia Manthey, rekordzistka w stylu klasycznym z roku 1939. Z uwagi na wyrównany poziom obu drużyn walki w poszczególnych konkurencjach zapowiadają się bardzo interesujące. Bilety nabyte można w przedsprzedaży w kasie pływalni.

Finale Jesiennego I-go Kroku Bokserskiego

Walki finałowe Jesiennego I-go Kroku Bokserskiego odbędzie się w niedzielę, 15 bm., o godz. 19-tej w hali Targów Poznańskich.

Uwaga sportowcy!

Po raz pierwszy w Poznaniu wyświetlony zostanie w kinie „Bałtyk” film sportowy pt. „Imprezy Klubu Sportowego „Warta” w roku 1946. Przed oczyma widza przewina się wyjątki z najciekawszych imprez sportowych Poznania jako spotkanie reprezentacji Polski z „Wartą”, dalej czwórmezc starszych panów zawody pływaków w Solcu. Dzięki staraniom kierownika K. S. „Warta” udało się obok tego filmu pozyskać dalszy, przedstawiający arcydzieła zdjęcia skoków narciarskich i popisowej jazdy na łyżwach. Film wyświetlany będzie w kinie „Bałtyk” w niedzielę dnia 15 bm. o godz. 10-tej rano. Przesprzedaż biletów odbywa się codziennie od godz. 10-tej do 17-tej w sekretariacie klubu przy ul. Kantaką 4.

Dr Zygmunt Siłowski

Sobota, dnia 14 grudnia 1946

Spizydona — Stawobora
Słońce wschodzi godz. 7.55; zachodzi godz. 15.38
Księżyc wschodzi godz. 22.39; zachodzi godz. 12.24

Niedziela, dnia 15 grudnia 1946

Walieriana — Wolmierzka
Słońce wschodzi godz. 7.56; zachodzi godz. 15.39
Księżyc wschodzi godz. 23.56; zachodzi godz. 12.40
(ostatnia kwadra)

Konserwy i herbata na kartki

Miejski Wydział Aprowizacji, Handlu i Przemysłu komunikuje, że punkty rozdzielcze na terenie stół m. Poznania wydawać będą na karty żywnościowe...

Na karty grudniowe wydawana będzie herbata w ilości: kat. I, odc. nr 20 — 0,02 kg; kat. II, odc. 31 — 0,015 kg; kat. I R odc. 21 — 0,010 kg.

Podkreśla się specjalnie, że punkty rozdzielcze zobowiązane są rozliczyć się z pobranych towarów...

Nie wolno naklejać plakatów na murach

W związku ze zbliżającymi się wyborami, Prezydent stół m. Poznania przypomina, że w myśl obowiązujących przepisów nie wolno naklejać afiszów...

Do tego służą ustawione w licznych punktach miasta słupy reklamowe.

Wielki koncert w Operze i podwieczorek przy mikrofonie w „Arkadii“

to dwie wielkie imprezy, które w niedzielę dnia 15 bm. urządziła dla publiczności poznańska Filia Polskiego Radia...

O godzinie 17 w pięknej sali „Arkadii“ podwieczorek przy mikrofonie — z udziałem orkiestry Polskiego Radia...

Przedprzedaż biletów na obie imprezy, codziennie w Rozgłosni Polskiego Radia w Poznaniu od godz. 10—18...

Oszczędność prądu koniecznością chwili

Wskutek tego, że ludność korzystająca z energii elektrycznej, mimo apelu, nie tylko że nie zmniejszyła zużycia prądu...

działalce bez jakichkolwiek uprzednich ogłoszeń w prasie czy przez radio. Jeszcze raz apelują Zakłady, aby nie używać w godzinach od 6—9 i od 15.30 do 22-giej...

Kara śmierci za działalność podziemną

(lk) Rejonowy Sąd Wojskowy w Poznaniu skazał onegdaj Czesława Surowieckiego zam. w Koninie, za należenie do nielegalnej organizacji wojskowej...

„Czujny“ działał w okresie okupacji wspólnie z Armią Krajową przeciwko zbrodni hitlerowskiemu „Czujny“ walczył przy pomocy 120 ludzi...

W wyniku przeprowadzonej rozprawy ustalono, że oskarżony, występując pod pseudonimem

SZTANDARY Chorągwie - Paramenta kościelne poleca znana w 1930 r. założona firma JÓZEF ŁOWIŃSKI Poznań, W Garbary 45, tel. 39-05

Program audycji radiowych na niedzielę, 15 bm.

8.30 Audycja na „Dzień dobry“; 7.45 Poznańska audycja muzyczna z Krakowa; 8.00 Dziennik poranny; 8.20 Program na dzień bieżący; 8.25 Wiadomości bieżące; 8.30 Koncert Zyczeń; 8.55 Przemówienie dyrektora Rozgłosni Polskiego Radia...

W związku z opuszczeniem — z powodów technicznych — drugiej części powyższej wiadomości, powtarzamy ją w pełnym brzmieniu.

KOMUNIKATY

Sprostowanie. Tytułem wpłaty na Daninę Narodową wpłacił 30 000 zł p. Józef Nijaki...

Związek Powstańców Wielkopolskich z roku 1919/19 podaje do wiadomości że w dniu 15 bm. w godzinach od 13—17-tej wydawana będzie gwiazdka dla wdów, sierot i biednych powstańców...

Zebrań Sekcji Młodzieżowej Polskiego Związku b. Wzięńców Politycznych, hitlerowskich Wzięć i Obózów koncentracyjnych — Koło Poznań odbędzie się w sobotę, dnia 14 bm. o godz. 17-tej w salce Hotelu Royal przy ul. Armii Czerwonej 3.

Samorząd Szkoły Dokształcającej Kupieckiej nr 3 w Poznaniu komunikuje, że zapowiedziany opłatek odbędzie się w dniu 15 bm. o godz. 18-tej w szkole przy ul. Śniadeckich.

Nocne dyżury aptek poznańskich W czasie od 14—21 bm. pełnią dyżury nocne apteki: dla Łazarza i Górczyna — apt. przy Parku Wilsona...

Teatry i kina

Sobota, 14 grudnia 1946 Teatr Wielki: dziś, godz. 19-ta — „Cavalleria“ i „Pajace“; jutro, godz. 15-ta — „Kraina uśmiechu“...

W kinach poznańskich: Apollo: godz. 18, 19 i 20-ta — „Uliza złoczątko“; Satyr: godz. 18, 19, 20-ta — „Kroświeńka Snieżka“...

W sobotę „Cavalleria“ i „Pajace“ Znakołmci śpiewacy ruszają Operę: dr Stani Zawadzki, Pedyczkowski, Wolniński, Łuczynski...

Dziś wrzeca na afiszu zamknięcia i tak najdłużej przyjęta przez publiczność sztuka francuska Rogier-Ferdinanda „Szczeniaki“...

W końcowych obrzędach arcydzieła literatury światowej „Reiztor“ Gogola.

Ważny i peruka“ w Teatrze Nowym Dziś o godz. 18-tej i jutro, w niedzielę, o godz. 16-tej...

25-letni jubileusz Janusza Nowaka Per. Panstw. Wyższej Szkoły Muzycznej w Poznaniu, Janusz Nowak, ceniony pedagog i śpiewak...

Wystawa Gwiazdkiwa Sprzedaż biletów w księgarni Gebethera i Wolfa, Kantaka 8a, w cenie od 30—100 zł.

Zebrań w dniu 15 grudnia Koło Śpiewu m. Matusiński — godz. 15.30 w salce św. Marcina, ul. św. Marcina 8.

Inwalidzi Cywiłni, Wdowy i Sieroty — godz. 12-ta w salce paraf. św. Marcina. Zw. Zaw. Muzyków R. P. — godz. 10-ta w świetlicy Wolwłodzkiej, pl. Kolegiacki 17.

1-sza sekcja Pań Mieszkich p. w. M. B. Niep. Pocz. — godz. 3.30 w salce przy ul. Łaskowej. Zw. Powst. Wielkopolskich w Główna i Przedm. Warszawskie — godz. 14-ta w lok. p. Bineria, ul. Główna 8.

Dnia 12 grudnia 1946 zmarł po krótkich cierpieniach, namaszczonej Olejami św., mój ukochany mąż, nasz najlepszy ojciec i teść, śp.

Zygmunt Denizot

przeżywszy lat 76. Nabożeństwo żałobne zostanie odprawione w poniedziałek, 16 bm., o godz. 11-tej w kościele parafialnym w Kórniku...

w głębokim smutku pograżeni żona, synowie i synowa

Kórnik, Kostrzyn, Poznań, Luboń, Kruszwica, Szamocin, Kraków

Dnia 13 grudnia 1946 r. rozstał się z tym światem śp.

Marian Koszewski

b. wieloletni Dziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Poznaniu. Zmarły brał wybitny udział w Samorządzie Adwokackim i stał zawsze na straży honoru i godności stanu adwokackiego.

Dnia 13 grudnia 1946 r. zasnął w Panu, śp.

Marian Koszewski

b. wieloletni Dziekan Okręgowej Rady Adwokackiej, b. Prezes Związku Adwokatów Polskich, Oddział w Poznaniu. Tracimy w Nim nieodżałowanego, wiernego i serdecznego Kolegę i Przyjaciela...

✂

Dnia 12 grudnia 1946 r. o godz. 7 rano zasnął w Bogu na udar serca, opatrzony Olejami św., mój najdroższy mąż i kochany tatuś, brat, kuzyn, zwagier, zięć i wujek śp.

Wacław Kostrzewski

administrator majątku Towarzystwa Wiosek Kościuszkowskich Myszkowo pod Szamotulami

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 15 grudnia o godz. 14.45 z kościoła parafialnego w Szamotulach. W ciężkim smutku pogrążeni

żona, syn, brat i rodzina.

Myszkowo, Poznań, Szamotulę, Pniewy, Dzieżycyna, Wąbrzeźno 46508

✂

ś. p.

Wacław Kostrzewski

administrator Wioski Kościuszkowskiej pod Szamotulami zmarł nagle dnia 12 grudnia 1946 r. w wieku lat 60.

Wyprowadzenie zwłok z majątku Myszkowo do Szamotul nastąpi w niedzielę, dnia 15 grudnia o godz. 14, o czym zawiadamiają pozostałi w głębokim żalu po nieocenionym administratozie i przelozonym

ADMINISTRACJA I PRACOWNICY
WIOSKI KOŚCIUSZKOWSKIEJ MYSZKOWO 46609

†

Za spokój duszy śp.

Bolesława Kierczyńskiego

dziennikarza

który zginął śmiercią bohatera dnia 15. 12. 1942 roku w więzieniu przy ul. Młyńskiej w Poznaniu oraz ojca jego, śp.

Jana Kierczyńskiego

senatora R. P. z ramienia NPR

który zmarł dnia 31 lipca 1928 roku, odprawione zostaną

msze św. żałobne

w niedzielę, dnia 15 grudnia br. o godzinie 12-tej w kaplicy oo. Dominikanów przy ulicy Libelta, oraz w poniedziałek, dnia 16 grudnia br., o godzinie 7.30 w kościele parafialnym na Solcu, o czym zawiadamia krewnych, przyjaciół i znajomych

46139   rodzina

† p.

Wacław Kostrzewski

administrator Wioski Kościuszkowskiej pod Szamotulami zmarł nagle dnia 12 grudnia 1946 r., w wieku lat 60.

Wyprowadzenie zwłok z majątku Myszkowo do Szamotul nastąpi w niedzielę, dnia 15 grudnia o godz. 14, o czym zawiadamia pozostałi w głębokim żalu po nieocenionym i oddanym wielkiej sprawie sierocej pracowniku

TOWARZYSTWO WIOSEK KOŚCIUSZKOWSKICH
GNIAZDO SIEROCE W MYSZKOWIE 46610

Przypominamy osobom chcącym rozprzedać hurtowo

CHOINKI

na terenie woj. poznańskiego, iż należy zakupić je już dzisiaj w Spółdzielni

„Las“

w Poznaniu, ul. Słowackiego 13. Tel. 37-77 46508

BIRETY dla księży

CZAPKI organizacyjne i zawodowe

Zakupują wszelkie przybory czapnicze

JAN WŁODARCZAK, Poznań

ul. Zoylanda 7 (dawn. Przecznica) 45464

†

Dnia 12 grudnia 1946 zasnął w Bogu, po długich, ciężkich cierpieniach, namaszczonej Olejami św., mój drogi mąż, nasz kochany ojciec, śp.

Michał Jańczyk

przeżywszy lat 81.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 15 bm., o godz. 14.30 z domu żałoby w Kórniku na cmentarzu parafialnym. Msza św. odprawiona zostanie w poniedziałek, 16 bm., o godz. 8-mej w kościele parafialnym w Kórniku.

W ciężkim smutku pogrążeni
żona, córki, synowie,
synowie, zięciowie i wnuki.

Kórnik, Zbąszynek. 46402

Książki szkolne, naukowe, powieściowe, księgozbiory kupuje księgarnia Gierczaka, Poznań, Daszyńskiego 89. 43885

P

PERFUMY WODY KOŁOŃSKIE FALKIEWICZA

NAJMILSZE PODARKI

45800

„HOME“

Nowo otworzony salon sztuki i wnętrza domowego — ul. Mickiewicza 26, parter, tel. 8028 — obrazy, stylowe meble, lampy, porcelana, materiały obiciowe i zastawy itd. 12-192

Kopioteknika

FOTO KOPIA DOKUMENTÓW   ŚWIATŁO KOPIA RYSUNKÓW   WYTWÓRNIA SKAL RADIOWYCH

W. RUSZKIEWICZ, POZNAŃ, WIERZBIĘCE 18 TEL. 1955 46137

20.000 zł. Nagroda

za wskazanie mebli stylowych (mahoni-inkrustacja) stołu okrągłego i 16 krzesel pokrytych zielonym materiałem (cztery uszkodzone przez mole) zabranych w lutym 1945 r. z ul. św. Marcina 33. Zgłoszenia J. Sroczyński — Fabr. mebli artystycznych — Poznań, ul. Szczyńskiej 10, tel. 64-08. 46287

Wózki dziecięce — Łóżka żelazne

ROWERKI • HULAJNOGI • ZABAWKI   NORMALNE I DZIECIĘCE

WYROBY STALOWE • NACZYNIA KUCHENNE ALUMINIOWE

Sprzęt Domowy

WŁAŚC. A. DOLSKI
POZNAŃ, UL. MIELŻYŃSKIEGO 16 • TEL. 2982
(DAWN. GWARNA)

Foto - „Uroda“

Zakład Artystycznej Fotografii i Portretów Dypl. Fotograf J. B. Jesiulowski

POZNAŃ, PLAC BERNARDYŃSKI 2

zaprasza na zwiedzanie zakładu i okien wystawowych z nowoczesnymi pracami foto.

Uwaga: Na dzień II święta Bożego Narodzenia Zakład przyjmuje zamówienia na zdjęcia ślubne i rodzinne gwiazdkowe. 45694

Uśmiech dziecka — szczęściem rodziców

Skarbem życia - to radość!
Radość dziecka umili
Zabawka piękna
Którą nabędziesz w Aquili

Aquila Poznań, Fr. Ratajczaka 7 - tel. 33-50 45483

Konfekcję męską i chłopską Piaszcze

Kurtki zimowe
Ubrania
Spodnie
Ubranka chłopskie

znane z solidnego wykonania i po cenach przystępnych poleca

Poznańska Wytwórnia Konfekcji Sp. z o. o.

Poznań, Garncarska 9. Tel. 26-71 46601

MARIAN JANDA

Hurtownia dewocjonali, galanterii i biżuterii sztucznej

poleca:

krzyże, figury świętych różnej wielkości, księżki do nabożeństwa, różańce, łańcuszki, medaliki oraz na gwiazdki różne nowości i ozdoby choinkowe.

ZŁÓTKI DLA KOŚCIOŁÓW

rozne rozmiary

Poznań, Wielka 7. — Tel. 14-88

Centrala Lamp Radiowych

Poznań, św. Marcina 5
II piętro front tel. 37-79

kupuje po najwyższych cenach lampy amerykańskie i rosyjskie. 12-145

GRANIT

własc. Cz. Kusztelen
Poznań, Strumykowa 40,
wykonuje

wszelkie prace kamieniarskie oraz pomniki, nagrobki, tablice pamiątkowe. 0999

Czesław Stein

ul. Kramarska 27 nar. ul. Wielkiej
dawn. Karge & Stein

poleca korzystnie:

Podarki gwiazdkowe

sprzęty kuchenne, szkło, fajans
wyr. stalowe 46476

Wytwórnia Bielizny

A. Kaczmarek

POZNAŃ
Zamkowa 7a, II p. Tel. 2103 43438

Kupię drukarnię

maszynę płaską lub podalnowersyjną

Oferty kierować do F-my ROMAN SZYMA Czesłochowa Orlisz-Dreszera 7 12-199

MŁYNY

Krajalnice do produkcji kasz

tarozę rezerwowe

Śrutowniki

oraz tarozę różnych typów

poleca **JAN TAUCHERT**

MASZYNY I PRZYBORY MŁYŃSKIE

Poznań, Chelmońskiego 4. tel. 67-08. 45771

Wózki dla lalek (autka) i wózki dziecięce (autka)

poleca

Wytw. Sprzętów Dziecięcych WBM.

Poznań, Dolna 16 (Wilda) 45709

E. KROMCZYŃSKI
STEMPLE
POZNAŃ
UL. ŚW. MARCINA 53 44340

Wieczne pióra

księżki handlowe, art. biurowe przybory szkolne techniczne, kalki techniczne, tasma maszynowe — stanio!

Kalki maszynową

Matryce

np. kupuje każdą ilość

SKŁAD PAPIERU

„ARIA“

Poznań, Szkołna 10
Telefon 25-47 45595

Grafia

Materace

sprężynowe w każdej ilości

WYTWÓRNIA MATERACY

Stawa

POZNAŃ
ŁĄKOWA 20 • Tel. 2576 46346

Motor

38 KM prąd stały
440 V 880 obrotów

sprzedam

Kupię samochód osobowy

Oferty Głos Wielkopolski nr 12-256

Rajtuzy, Śpioszki, Reformy, Szale wełniane

oraz szereg artykułów zimowych poleca

Dom Handlowy

Hurtownia Galanterii

ST. ZAJĄC - W. PROKOPOWSKI

Poznań, ul. Różana 5 Telefon 38-23 46195

HURTOWA SPRZEDAŻ

wyrobów papierowych — artykułów piśmiennych — przyborów szkolnych

wszelkiego rodzaju opakowań cukierkowych do maszynowego i ręcznego zawijania 12-147

Projektowanie wszelkich opakowań

SKÓRA i Ska

POZNAŃ, STARY RYNEK 98-100 - Telef. 32-81

Najnowsze modele futer wykonane w własnej pracowni... Konfekcji i Galanterii Damskiej poleca firma Futra

TANIA KSIĄŻKA to abonament w wypożyczalni książek Z. Hulanicza i M. Sielukowa

HURTOWNIA galanterii drogerijnej, kosmetyk, perfumierii, szczotki i pezdli C. ADAM

Szczury - myszy truje i tepi TRUTOL 40 zł Szwabry, Karaluchy, francuzi niszczy radykalnie ROBAL 30 zł

Meble jak SYPIALNIE KUCHNIE STOŁOWE URZĄDZENIA poleca MAGAZYN MEBLI St. Janiak POZNAŃ RYBAKI NR 6

Nakrycia stołowe - Brzytwy - Maszynki do mięsa Myłki do kawy, maku i pieprzu Foremki - Korytka i blachy do piekarników

M. Matuszewski Nast POZNAŃ MŁOCHA 32 telefon 67417733

M. Wobzakiewicz i Sra POZNAŃ SYBINA 3400 TELEFON 441000

Praktyczne podarki Wózki dziecięce od 6 000 zł, zabawki, ozdoby choinkowe, sprzęt kuchenny itp.

IDASZAK i WALCZAK Elektro-Teletehnika Poznań, św. Marcina 16, tel. 34-59

WYROBY STALOWE Brzywy, nożycki, szczyrki, nakrycia stołowe, maszyny do chleba, mięsa i maku

Stara firma w nowej siedzibie OZDOBA Poznań, Stary Rynek 48

Poznań, Stary Rynek 48 Tel. 48-98 Specjalny magazyn porcelany, szkła, kryształów

Gwiazdka się zbliża i naszymi artykułami sprawisz najbliższymi miły podarek Czapki apórtowe, narciarskie, harcerskie

Lekarskie Lecznica dla kobiet - Cicha 17, tel. 43-44

Wolne posady Majster mechanik potrzebny zdobny, na kierowcę, pomocnik

P. P. T. I. M. R. Warsztaty montażowe i Dąbrowskiego 7

Dzielnicy uczucia do dwóch osób, adres wskazuje "P.A.R.", Ratajczyńska 7

Młodych biurowy z ukończoną szkołą handlową, Oferty "P.A.R." Ratajczyńska 7

Poszukujemy zaraz dwóch samodzielnego majstra samochodowych i elektromotora samochodowego

OGŁOSZENIA DROBNE Konto: Bank "Społem" nr 8 Biuro Działu Ogłoszeń czynne w dni powszednie

Murarzy, robotników budowlanych przyjmie inż. Sienkiewicz, Sołacz, Górnicza 7

Poszukuję pomocny do pomocy w gotowaniu, Półwiejska 3 m. 11, od 15-17-7

szuka posady Kierownik autotransportu, najchętniej przy spoźdrielnym, przyjmie posadę

Ogrodnik żonaty z praktyczną ogrodnicą, rolnicza przytulnie posadę na majtku lub w rezerwacji

Blansista rutynowany, kierowca biuletynowa, poszukuje odpowiedniego stanowiska

Biuralistka pisząca na maszynie przyjmie posadę jako pomocnika

Pielkarski starszy szuka pracy, Oferty "Głos Wielkopolski" nr 46453

Administratorka rutynowana, kierownik biuletynowy, poszukuje odpowiedniego stanowiska

Magazyn MEBLI St. Janiak POZNAŃ RYBAKI NR 6

Guziki wielki wybór Andrejewski Poznań, Szkolna 12

Kremy "Montana" w najlepszym gatunku mgr Kulewowa, św. Marcina 23

Osobiste Kupuje - płacić najwyższe ceny - piły na form

Ważne ogłoszenia Sprzedaże Wstęgi i sztuczne kwiaty do wieniec

Ważne ogłoszenia Sprzedaże Wstęgi i sztuczne kwiaty do wieniec

Ważne ogłoszenia Sprzedaże Wstęgi i sztuczne kwiaty do wieniec

Ważne ogłoszenia Sprzedaże Wstęgi i sztuczne kwiaty do wieniec

Ram inspektowych znormalizowanych dostarcza Wielkopolska Spółdzielnia Ogrodnicza

Radioaparaty, lampy radiowe, instrumenty muzyczne, maszyny szycielnicze

Wieszaki na prasę - węgiel, Piec przenośny sprzedaż, Ratajska, Wołowska 53

Przędalnia jak nowa, broza kaukaska sprzedaje, Grunwaldka 112 m. 1

Radio 4 lampowe uniwersalne, Strzelowa 7 m. 5

Futro męskie, 1,3 FS do gniazdek w konstr. mełowych i budowlanych

Przedmiot fortepian, obrazy malarzy polskich, ramiy okien, Grunwaldka 25 m. 10

Radio 6 lampowe uniwersalne, Cicha 22 m. 4

Ważne ogłoszenia Sprzedaże Wstęgi i sztuczne kwiaty do wieniec

Maszyny do sarniania... Wydra pletnia i białe... Włók aluzki czarny...

Spawarka elektryczna... Ciągnik Diesla na ropę... Srebro, złom kupuje...

Zagarek stoty miedzi... Jask-band kupuje w komplecie... Poszukuję domku...

Smuła do rzeźby... Kupię wilę wypaloną... Spółnie narciarskie...

2 pokoje kuchnia i łazienka... Sklep spożywczy... Skład zaprowadzony...

Fortepian Bechstein... Hotel restauracja... Włoczyca szara...

Fuzerki brązowy... Sekoński terier... Włoczyca szara...

Parcela Zegrz, 10 tys. m²... Włók aluzki czarny... Kapoc, sprzedaż...

Radioapar 27-cielopłomowy... Kombezon futrzany... Płóci plekarsko...

Radio uniwersalne... Wózek ręczny dwukolowy... Maszyna do pisania...

Koszylnica do farb... Złota Niedziela... Złota Niedziela już za kilka dni...

Opomy i detki 28X15... Gospodarstwo 18 hektarów... Zmienie mieszkanie...

Poszukuję wspólnika... Odstąpię 80% udziału... Poszukuję wspólnika...

Wspólnicy w górkach... Przyjmę wspólniczkę... Przedstawicielstwo...

SZTANDARY wykonuje jedyna fachowa, na miejscu znana od lat firma KĘDZERSKA

MASZYNY DO PISANIA, LICZENIA POWIELACZE, ART. BIUROWE Zakup Sprzedaż K. KOCHANOWICZ i S-ka

Planino male czterokolowe... 1 parę butów z drżami... Restauracja dobrze...

Wielka 3 miesieczna... Kolonialne dobrze... Kupię reklamowe...

Kupna Dentystyczne artykuły... Fakunki i szewcowa... Haele szafka...

Maszyny do pisania... Motor Stayer 4 typ 50... Kupię konie stałe...

Maszyny do pisania... Dachowczarka kupię... Przybory do trumien...

Redakcja - Wyspiańskiego 10... Nadstanych rękopisów... Administracja: Ogłoszenia...

Złota Niedziela już za kilka dni... Sezon gwiazdkowy w całej pełni...

Wielu kupujących... Chcesz zwrócić uwagę... Dobrze pomyślana reklama...

Kupię dom lub wille... Elektryczna maszyna... Poszukuję pokoiku...

Biurowo pisania podają do sądów powszechnych... Maszynę do pisania...

Kupię ugniatarkę z dwoma kotłami... Meble używane kupuję... Parcelę Poznań...

Fotomata Szkolna 11... Nieruchomości 1 000 000... Flacówka powiatowa...

W Lesznie parcelę niezabudowaną... Kupię urządzenie... Cennik ogłoszeń...

Lokalu handlowego z dużym piwnikiem... Rok zał. 1926 Tel. 26-52 i 13-17

"EMKA" w. MARIAN WŁODARCZAK POZNAŃ, WROCŁAWSKA nr 30

Magister farmacji... Kawiarek poszukuje... Pokoju szuka sędziwy...

Wspólnicy w górkach... Przyjmę wspólniczkę... Przedstawicielstwo...

Wspólnicy w górkach... Przyjmę wspólniczkę... Przedstawicielstwo...

Wspólnicy w górkach... Przyjmę wspólniczkę... Przedstawicielstwo...

Wspólnicy w górkach... Przyjmę wspólniczkę... Przedstawicielstwo...

Wspólnicy w górkach... Przyjmę wspólniczkę... Przedstawicielstwo...

"EMKA" w. MARIAN WŁODARCZAK POZNAŃ, WROCŁAWSKA nr 30

4 zasady dobrej RESTAURACJI! 1. DOBRY ŚLĘDZ 2. ŚWIEŻE MASŁO...

Wspólnicy w górkach... Przyjmę wspólniczkę... Przedstawicielstwo...

Wspólnicy w górkach... Przyjmę wspólniczkę... Przedstawicielstwo...

Wspólnicy w górkach... Przyjmę wspólniczkę... Przedstawicielstwo...

Wspólnicy w górkach... Przyjmę wspólniczkę... Przedstawicielstwo...

Wspólnicy w górkach... Przyjmę wspólniczkę... Przedstawicielstwo...